

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Orestu pro Saline okres, Neb., v Schuyleru a Clarksonu pro Colfax okres, Neb., ve Wilsonu, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tynndal, S. D., pro stát South a North Dakota.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky penzijní dátek se pomocí penzijních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu. Dopisy z kruhů členstva ochotně uveřejníme. Musí být slušné, psané bez úmyslu někomu osobně poškodit a neposílati jiným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Ruka ruku myje — i v životě národním. Jenže v tomto pádě obyčejně zůstávají obě špinavé.

Nezní to jako ironie, když samovládců všech Rusů ustanoví vyslanec pro "republiku čínskou"?

Yuan Ši Kaj poznává, že člověk může s bajonetou dokázat všechno, ale sedět na nich nemůže.

Když se nám nepodařilo hraběte Luetzowa ubanketovat, tak snad se teď pokusíme o to jej "uresolucovat".

Návštěva hraběte Luetzowa v Nebrasce ukázala opět, jak malými lidmi jsou mnozí naši domácí národní "velikáni".

Člověk má konati dobro proto, že jest to jeho povinností, a ne aby si pak za každý dobrý čin osoboval zásluhu a slávu.

S uznáním republiky čínské měl by náš kongres vykonati ještě jednu službu pro civilizaci se zemi. Měl by naříditi změnu ve psaní slova queue (cop).

Při rozdělování zisku 29 milionů dolarů mezi akcionáře Standard Oil Co. z Indiany měl "rozpuštěný trust" ukázati trochu více taktu vůči soudci Landisovi.

Jest toho tak málo, co jsme v našem národním životě vykonali, rozhodně malé procento toho, co jsme vykonati měli, a přece se o každý drobeček "zásluh" pere půl tuctu lidí.

Je věru k podivení, že naše metodistická státní universita se mohla spřáteliti s Beveridgem. Kdyby psal své jméno Beverage, byl by jistě našel dvojhlasného cerbera v uvehodu do Campu.

Komisionářská správa města jest úspěchem všude, kde byla zavědena. Již proto a pak, že u nás bude jaksi čtyřlístým experimentem, kterého se může zanechat, kdyby se neovláděl, měl by každý býti přívržencem této reformy.

Vysázet básně stojí vydavatel zrovna tolik jako vysázet zprávu, že Matěj Voprsálek si postavil novou mašinu a tato zpráva najde stokrát více čtenářů, než květnatá mluva jarního básníka, který se dostaví každým březnem tak pravidelně jako kašel a sarsaparila.

Roosevelt jest jistě nejznámějším Slovákem v Americe a postěžil namalovat dvě velká skla břeňů a pod to dvě řady velkých zubů a každé školní dítě bez rozmyšlení zvolá: "Tedy". Tyhle oznamky nestály Roosevelta nic, než že vášněky jednal tak, jak se domýšlel, že jest správné.

Demokraté chtějí vášněky jen reformovati národ a ten nechce a nechce je k tomu připustiti. Republikánské reformují sami mezi sebou svou stranu — a proto národ obrací se k nim s důvěrou, v čem jsou a uvidí, co může od nich očekávat a že se mu na jejich výhledy dostane. Ti demokraté, kteří s vystoupením Roosevelta

čerpají naději na rozdělení se republikánské strany a možnost vítězství demokracie, poznají po chicagské konvenci, že G O P je zase tou starou G O P. Jednotlivou, svornou, mocnou a v sražených řadách krácející k vítězství. Nemají-li demokraté jiné příčiny k předpovídání vítězství své strany než rozdělenost strany republikánské, sklomou se tak šeredně letos, jako se sklomali vždy za posledních 16 let.

SENATORŮM SE SBÍHAJÍ SLINY V ÚSTECH.

Ano. Doslovně. Ne nad nějakým žokem peněz, dodaným po straně trustem, k rozdělení mezi "věrné" ve spolkovém senátu, ale nad stravou, jakou si dopřává rodina dělníka v prádelnách zaměstnaného.

"Nesbíhají se vám sliny v ústech?" to jsou slova, která v ústě spolkového senátu promluvil senator Overman ze Severní Karoliny, když tomuto slavnému a učenému tělesu zákonodárnému byla předložena zpráva ministerstva práce o poměrech mezi dělníky v jižních prádelnách.

Ministerstvo práce po dlouhou dobu svými jednáními vyšetřovalo poměry textilního dělnictva na jihu, hlavně v Karolinách, Alabamě a Georgii a výsledek, podaný kongressu, vyznívá v tom smyslu, že káránci ve spolkové kázanici v Atlantě žijí lépe, než tito moderní otroci jižních prádelen.

Senator Overman ze Severní Karoliny vyvalil a snažil se svou hladkou výmluvností zlehčiti a — vyvrátiti tvrzení ministerstva.

"Takové porovnání s káranici jest špatné," křičel "a přivede některé z těch fanatických lidí k hlásání po celé zemi, že s dělníky v prádelnách se zachází jako s trestanci. Tato zpráva jest nedokonalá, nepravdivá a směřuje ku svedení veřejného mínění."

V celé zprávě nejedná se vůbec o tom, jak zaměstnavatelé s dělníky nakládají — ale udávány jsou cifry — fakta, jak se těmto moderním otrokům vede, v jakých poměrech žijí. Jsou v ní mezi jinými uvedeny tyto případy:

Otec 52 roky starý, jeho 18letá dcera a tři synové, 16, 15 a 13 let, všichni pracují v jedné prádelně. Matka jest mrtvá. Nejstarší dcera jest vdaná a bydlí se svým mužem a otcovou rodinou, vede domácnost a její muž platí svůj podíl za stravu a byt. Hoch devítiletý a děvčátko desetileté chodí do školy. Tato rodina, z níž 5 členů pracuje v prádelně, vydělá dohromady za rok \$813.48. K tomu třeba podotknouti, že dva ze starších hochů chodili několik měsíců do školy a nejstarší dostal zápal plic, tak že také nějaký čas nedělal. Výsledek toho byl \$813.48 příjmu za rok.

Vládní zpráva udává také jak tito lidé žijí. Vepřové, šunka, maso z hrudi, uzenice, slanina, smažená játra — jsou jejich masitou potravou; dále jedí vejce, kornový chléb, řepu, zeleniny, sladké brambory, kávu, mléko a máslo. Výlohy za stravu celé rodiny byly \$306.80 za rok.

"Nesbíhají se vám sliny v ústech, a netoužíte po té starodávné, domácí, zdravé a chutné stravě, této třeba chudé dělnické rodiny?" volal výmluvný státník. "To jest rodina, kterou komisař práce porovnává s káranici? Co vlastně chce s tímto problemem vláda dělat? Chee tyto lidi živit? Chee je šatit? Či jim chee platit vyšší mzdy?"

Nic takového. Ale vláda chtěla ukázati celému národu a jeho zástupcům, že pět lidí, pracujících v prádelně na jihu, vydělá za rok \$813.48. — Kde takové cifry mluví — tam jest něco nesprávného — něco shnilého. Když třináctiletý hoch, který ještě do školy chodí, musí časem pomáhati v továrně, kde pracuje jeho otec, starší sestra a dva jiní bratři, aby pomohl k výživě rodiny, tam jest něco nesprávného — něco shnilého.

Senatorům se mohou sbíhat sliny v ústech, ale tam, kde jest třeba práce pěti lidí, aby za rok vydělali \$813.48, aby si mohli dopřati kus masa z hrudi a kus kornáky — tam není místo pro nemístné šerty, které znají jako výmluvu — podlébky naš "utrpe-

ním" těchto ubohých lidí. Jest to utrpení — když musí 5 lidí pracovat, by jich mohlo být sedm živo.

Jiná rodina, muž, žena a šest dětí má čtyři členy pracující v prádelně, nejmladší z nich 13 let a ta vydělala za rok \$700.41.

Tato rodina nemůže prakticky ušetřiti ničeho. Matka vyprávěla komisaři, že někdy se jim podaří ušetřiti pár dolarů, jednou docela \$40, ale pak je rázem utratila za kámu, kus nutného nábytku a šatů.

Senator Overman dále pěl chvalozpěvy o lidu na jihu — jací jsou to dobří, mírní lidé. Žijí prý v míru a pokoji a mnozí pomáhají si k vedlejšímu příjmu neb k živobytí tím, že si drží krávu, prasátko neb vypěstují na prádelních stavebních místech něco zeleniny pro domácnost. — Věru, že jsou to lidé lepších duší, než jaké jsme zvyklí vidati ve Washingtoně v zasedací síni senátu. Ale když ten jejich "blahobyt" žádá práci otce a všech dětí, aby se mohli těšiti při stravě — nad níž se senatorům "sbíhají sliny v ústech", pak není čas ani místo k posměškům, ale k přemýšlení. Co jest toho příčinou? Proč se neodváží páni senatori podvati se na druhou stranu váhy, která jest obtěžkána zlatem a miliony ročních příjmů majitelů prádelen. Kolik členů jich rodin pracuje, aby mohli vydělati ročně million — a během dvaceti let "ušetřiti" millionů dvacet? — Že dělníci v prádelnách nemour hladem, to není nikterak zásluhou jejich chlebovědi ani činnosti našeho kongressu — ale houževnaté vytrvalosti a pracovitosti těchto moderních otroků.

Senatoru Overmanovi se mohou sbíhat sliny v ústech na tím, jak žijí dělníci textilní v jeho státě — to nic nemění na faktum, že jsou ubohými otroky. D.

JESTĚ O TĚCH "VYHUBENÝCH" INDIANECH.

Dr. Aleš Hrdlička, custod vládního musea ve Washingtoně, po přečtení našeho článku, psaného na vysvětlenou prof. Šubrtovi, jenž se své doby zropešal o vyhoubení plemeni Indianů v Americe, (kterýžto článek naše českoamerické listy s velikým gusem otiskly, poněvadž vše, co je proti Americe, dělá jim pekelnou radost) zaslal nám pěkné pojednání o témže předmětu a sice z pera známého vědátora H. N. Lewise.

Roku 1837 mohl ministr války napočítati ve Spoj. Státech jen 312,930 Indianů. Že census tenkrát byl nedokonalý a nezahrnoval všechny rudochy, jest samozřejmé. Kdo ví, jaké byly tehdy poměry západně od Skalného pohorí, kde většina divokých rudochů obývala, uzná, že mezi těmi byl census nemožným. Od té doby udaly se veliké změny. Roku 1890 vykazuje indianský census pouze 246,834 příslušníků indianských kmenů. V te nebyli zahrnuti Indiané, občané. Census z roku 1910 počítal každého rudocha jako rudocha, třeba by byl senatorem Spojených Států, a tu počet vykazuje cifru 323,783. Z těch 75 procent jest civilisováno a oblékájí se šatem bělochů, mluví anglicky a přidruží se zvykům a mrávům bílého plemene. 23,729 rodin indianských žije v moderních domech, z nichž některé, jako ku p. v Oklahomě, jsou nejnádhernějšími svého okolí, se vším pohodlím a moderně zařízeny.

Majetek Indianů jest censem odhadnut na \$701,182,638.67, což jest běžná cena a rezervovaná ložiska asfaltu a uhlí v Oklahomě, která patří rudochům a mají cenu přes 300 millionů, jsou v to počítána pouze o špatná zemědělská půda, již jsou na povrchu.

Indiani Hoopa Valley v Californii, jichž jest 1,244, mají společně uloženo 38 millionů dolarů, z nichž berou úroky a mimo to každý má farmu, obydlí — na rezervaci — a každým rokem svůj majetek zvětšují. Osagové v Oklahomě, o nichž jsme se v našem min. článku zmínili, mají průměrně \$3000 kapitálu na hotovost každý, muž, žena i dítě a pak jim celý jeden okres v Oklahomě, který jest větší než bývalý praláký kraj v Čechách. 5,651

Indianů z White Earth rezervace v Minnesotě má společný fond s kapitálem dvacet šest a půl milionů. 479 rudochů v Navajo Springs rezervaci v Colorado má jeden a půl milionu na hotovost, uloženy ve vládních bondech.

133 kmenů má ročně příjem na úroci \$11,858,278, o který se členové dělí. V to cvšem není započítán jejich soukromý výdělek, jenž z řemesel a jiných zaměstnání Indianů obnášel roku 1910 \$5,653,830. To jest plat za práci rudochů v jediném roce

44,895 Indianů zabývalo se podle posledního census dobytkařským na rezervacích a jejich dobytek a koně měli cenu téměř 18 millionů.

71,362 indianských dětí navštěvuje obecné školy. Střední školy vykazují návštěvu: Haskell, Oklahoma, 858; Phoenix, Arizona, 734; Salem, Ore., 561; Albuquerque, N. M., 338; Hayward, Wis., 214 a indianská Universita Carlisle měla 1,083 žáků.

V politice jest rudoch místy velikým činitelem. V Coloradu, kdyby se Indiani dohodli, pomohou k vítězství té straně, pro kterou 6000 hlasů a snadno by mohli převrátiti většinu rep. strany, která tam obnášela 4,448 hlasů. Oklahoma byla posledně demokratickou 18,000 hlasy. Proč? Poněvadž demokratičtí politikáři byli dosti chytrí, aby si navzdali Indiany, davše jim místa ve sněmeh i úřadech státních. Kdyby ale oklahomští Indiani vypravovali republikánsky, z demokratické většiny 18,000 stala by se rázem republikánská 14,000. V Oklahomě vůbec Indiani volby rozhodnou a běloši mohou dělat co chtějí — indianské hlasy je přehlasují kdykoli si rudoši zlíbí nebo uznají za dobré. Guverner a jeden spolkový senator z Oklahomy jsou příslušníky indianských kmenů.

Dále musíme uvážiti, že jest ve Spojených Státech přes 60,000 bělochů, kteří přijali za ženy rudošky a vstoupili ve svazek kmenový. Jsou to tak zv. squawsi.

Doufáme, že toto postmstí dokázati ještě jednou těm četným krajanům v Americe, na východě a oněm v Čechách, že Amerika Indiany nevyhubila — a že tvrzení to jest zcela nesprávné — zvrácené. Ovšem, že Black Hawka, Sitting Bulla, Geronima a podobné jsme nemohli nechat běžat nabarvené válečnou barvou s tomahowkem v ruce. Takto alespoň, když každého dne na sta lidí v městech jest ze zadu přeřepáno a ránou do hlavy omráčeno nebo zabito, nemůže o tom býti žádná pochybnost, že to udělal výkvět lidského stromu — běloch — nebo vysobožený, emancipovaný k nevyhubení "negr". D.

VEŘEJNÝ GRAFT V KONGRESSU.

Kongressník, kterého si zvolíte z vašeho distriktu, aby ve Washingtoně zastupoval vaše zájmy — a zájmy lidu v celé země vůbec, ubírá se tam s "poštmiistry", "fekami a přístavy" a "veřejnými budovami" v myslí.

Poslední dvě povolení, která každoročně vyžadají si na sta milionů, jsou ve skutečnosti veřejným graftem. Jmenování poštmiistrů ve svém distriktu jest velmi důležitý problem pro každého kongressníka, neb jim si staví základy své politické kariery a otevírá cestu k znovuzvolení. A který pak kongressník by nechtěl býti zvolen znovu! Jest to největší problem a u některých také ten jediný, o který pečuje ve dne v noci.

Povolení na feky a přístavy a veřejné budovy jest nazýváno: sudem vepřoviny. Jinými slovy, jest to present, který si dělají páni kongressníci sami sobě, svým politických přátelům a nádhoním. Každý kongressník chee přinést něco domů, kde čeká na odměnu celá řada politikářů. Veřejné budovy a feky a přístavy mu k tomu musí posloužiti.

Dejme tomu, že se při stavbě pošt polovina peněz ztratí — zákonitě ztratí — neb projdou skrz mnohé ruce, než se dostanou kontraktoru a ten zase musí rosdělo-

vati lup mezi mnohé a mnohé — přece jen na konec něco z toho povstane. Ví někdo někde o budově, postavené Spojenými Státy, která nestála nejméně dvakrát tolik, než za co by ji byl postavil jednotlivec? Ale z toho, co se ročně vydá na feky a přístavy za splavné prohlášených vnitrozemských fek — jest všechno graft — ztratí se — aniž by kdo věděl kam — a nikdo nevidí toho žádný výsledky a národ nemá žádný prospěch.

Povolení na feky a přístavy jest nejčernějším bodem v historii našeho národního zákonodárství. Proč se povolují tyto miliony? Kam jdou?

Jejich hlavním účelem (a někde jediným) jest dáti přátele a přívržence toho kterého kongressníka na výplatní listinu Strýčka Sama. A kde se přece něco v tom ohledu musí udělat, tedy se udělá tak, aby z toho byli obohaceni a vzali prospěch bohatí majitelé pobřežních pozemků a bohaté korporace. Zkrátka a dobře: zásobí se z tohoto povolení peníze na kampaň pana kongressníka — ku kupování hlasů.

Ústavní zařízení, že všechny předlohy, povolující peníze, musí vyjít z domu poslanců, jest často velikým zlem a v tomto případě docela znemožňuje nápravu. Míst, aby se povolovaly peníze tam, kde jest jich podle předběžných plánů a rozpočtů skutečně třeba, vlivuplní členové v sněmeh poslaneců pomáhají na výměnu za hlasy svým kolegům dostati se do sudu s vepřovinou a odněst domů kus — politického lupu. Navigaci nevezde ani za dollar užtku z povolení každého sta dolarů na feky a přístavy. Ani za jeden ze sta dolarů. — Ostatní jest graft — v plném slova toho smyslu.

Presidentu Rooseveltovi a senatoru Burtonovi máme co děkovati za částečnou úlevu tohoto zla. Oni prosadili, že dříve, než se co povolí na feky a přístavy, musí práce na nich býti odporučena vojenskými inženýry. Inženýr každého departmentu vyšetří zda-li jest skutečně oprav práce taková třeba, pak pošle své odporučení tak zv. dozoremů výboru a od toho jdou plány dále k vrchnímu inženýru námořního odboru.

A přece tento poněkud zlepšený system nevyhovuje a není s to zabrániti sobeckému kramření kongressníků, kteří jsou v tom ohledu všichni stejní, ať patří k té či oné politické straně. Musí domů něco přinést. Kdyby se to týkalo distriktu jiného, uznali by celé povolení za krádež, ale pro jejich distrikt — co se dá urvat — ať se to urve jak chee. Jeden dělá v tom ohledu druhému pomocníka podle hesla: skrab mne na zádech a já poškrábu tebe. Ten, kdo by dodal si odvahu a postavil se proti zlodějství — půjde domů s prázdnými rukama a bude politikáři svého distriktu prohlášen za neschopného, který ve Washingtoně nie nedokázal — a bude pohřben do politického hrobu.

Vojenští inženýři, kteří první na místě vyšetřují potřebu toho kterého povolení, jsou vesměs nováčky a nemají žádné zkušenosti — ani nerozumí někdy odboru, který jest jim v tom ohledu přidělen. Dále, jsou jich ruce svázaný vojenskou disciplinou, která jim nedovolí veřejně co odporučovati i kdyby tisíckrát viděli, že je to pro dobro obecné.

Když se dostane tento report ke komisi revidní — tam již dovedou kongressníci najíti dvěře a vliv. Komise dobře ví, že podléhá moci kongressu a hlavně jeho výboru na feky a přístavy — a za žádných okolností si jej nesmí zneptáletiti. Kongressník, který na tomto výboru není, má tam jistě kolegu, který rád dohlédne na to, aby jeho distrikt dostal svůj díl z graftu, poněvadž takové zdivočlosti se mezi kongressníky vzájemně oplácejí.

Kdekoliv se dějí skutečně dobré práce na přístavech, jest to vždy tam a v takovém místě, kde nějaká vlivuplná a mocná korporace má svůj terminál a bere z této o-pravy přímo zisk. Spojené Státy jí spraví i doky a přístav, jí to ne-stojí nic — jen co dá kongressníkovi na kampaň.

Ať dosud nemá vláda žádného finančního zisku a takových zlep-

Dr. J. F. Schefcik,

...vynuce se vyhradit...
OČNÍM, UŠNÍM, NOSNÍM A HRDELNÍM NEDUHŮM.
Úřad. hodiny: Ráno od 9 do 12 hodin. Odpoledne od 1:30 do 5 hodin.
Úřadovna: 201-3 Masonic Temple, roh Hussenek Ave., and 6th St., So. 8-26
Telefony: N. W. Main 4670. T. M. Center 4788. Res. T. S. Calhoun 3648.
MINNEAPOLIS, MINN.

šení, neb vychází z toho stanoviska, že jsou pro dobro obecné, volně k užívání — to jest — k volnému užívání mocnými korporacemi dopravními.

President Roosevelt a senator Newlands, který nemá v Nevadě žádných přístavů a splavných fek — odvážili se odhaliti nepokryté celý ten švindl.

Bylo by na čase, aby se toto velkoolodějství a veřejný graft zastavil. To by bylo možno jen tehdy, kdyby se záležitosti vlády vedly obodně. Každý chee přístav a splavné feky. Proč tedy nepokračovati systematicky — povolovati peníze nutné k provedení plánů potřebné a plány ty učiniti věcí veřejnosti — a ne zavřených dveří, za nimiž se politikáři smlouvají? Dnes máme u vlády několik lidí dobrých, kteří se těší a to právem plně důvěře občanstva. Tak ku p. sekretář Fisher, který jistě by nedovolil, aby se vynaložil na něco dollar, kde by se z něj nedostal dollar zpět v hodnotě, ceně a užtku obecnstva. Měl by býti utvořen odbor vládních inženýrů, úplné samostatný — s nejlepšími experty v čele, kteří by vypracovali plány na úpravu fek a přístavů — udělali rozpočty a s těmi rozpočty pak šli před kongres o povolení. Dále pak by za to byli zodpovědní, že se navržená práce skutečně pod jejich dozorem vykoná.

Jestli jest třeba 100 millionů na feky a přístavy, ať to napřed nejlepší experti v tom ohledu zjednaní povolí, kde a jak je jich třeba — pak ať se na obnos ten vydají bondy — a až jest přístav hotov neb až kanálem jezdí loď, ať se vybírá poplatek, který by stačil nejen k vydržování dotyčného přístavu neb kanálu, ale též zaplatil náklad na něj v dluhopisech vydaných. To by bylo správné a obodní. Ale? U nás musí býti ve všem politika. Lid je toho sám vinen. Nadává na zlodějství, ale když mu jeho kongressník nepřinese domů dost veliký podíl z toho zlodějství — tedy jej o příští volbě porazí, poněvadž prý nie nedokázal — a pro svůj distrikt ničeho nevykonal. Zdroj tohoto zla spočívá v lidu samém.

President Roosevelt se vynasánil co mohl, aby je vymítli, president Taft ve zvláštním poselství na ně poukázal — ale. Mluvíte důvěrně s některým kongressníkem. Co vám řekne? "Já to vím, dobře vím, vím lépe než vy, ale můj lid doma by mne odsoudil jako ničeho, kdybych něco domů nepřinesl — a jestli chei přinést kousek z loupeže, musím pomoci navrtávat pokladnu." Každý národ má takovou vládu, jakou si zaslouží, a žádná reforma není nie platnou, dokud nevyjde ze samotného lidu. D.

Dr. F. A. Sedláček

OMAHA, NEB.
ÚŘADOVNA: 1270 So. 13th Street proti Hotelu Prague. Tel. Red 4612
RESIDENCE: 1451 So. 11th Street Tel. Douglas 4286.
Dopisovna: Dr. Altmann v nemocnici.
V ÚŘADOVNĚ od 1 do 4 hod. odpol. V neděli od 9 do 11 hod. dopol.

Dr. F. H. Kučera

Český lékař a ranhojič
VE VERDIGER, NEB.
V každé době a do okolí jede na vozků.
Farmaceutický telefon v úřadovně. Jest hotov posloužiti krajanům!

Dr. Chas. Rosewater,

Český lékař a ranhojič.
Úřadovna: 222 Bee Building. Tel. Douglas 504. Tel. Ind. "A" 1504. Residence: Harney 469. Ind. "A" 4469